Johan Dahl
Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttur
Hervør Pálsdóttir
Jóhannis Joensen
vegna Formansskapin

Løgtingið

Uppskot til

Løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um stýrisskipan Føroya
(Løgtings- og landsstýrismenn v.m., broytt starvsheiti)

§ 1

Í løgtingslóg nr. 103 frá 26. juli 1994 um stýrisskipan Føroya, sum broytt við løgtingslóg nr. 75 frá 25. mai 2009, verða gjørdar hesar broytingar:

1. Aftaná § 1, men áðrenn yvirskriftina yvir § 2, verður sett:

"**§ 1 a.** Tá tað í hesari løgtingslóg stendur:
1) løgtingsfólk, kann almenna starvsheitið eisini vera løgtingsmaður ella løgtingskvinna.
2) løgtingsformaður, kann almenna starvsheitið vera løgtingsforkvinna.
3) landsstýrisfólk, kann almenna starvsheitið eisini vera landsstýrismaður ella landsstýriskvinna.
4) løgmaður ella varaløgmaður, kann almenna starvsheitið vera løgkvinna ella varaløgkvinna.
5) næstformaður, kann almenna starvsheitið vera næstforkvinna."

2. Í § 2, § 9, stk. 3, § 13, 2. pkt., § 18, stk. 1, § 19, 1. pkt., § 21, stk. 2, § 28, stk. 3, 2. pkt. og § 30 verður "tingmonnum" broytt til: "tingfólkum".

3. Í § 5, stk. 2 verður "løgtingsmannatalið" broytt til: "talið av tingfólkum".

4. § 6, stk. 1 verður orðað soleiðis: "Løgtingsfólk verða vald fyri fýra ár í senn."

5. Í § 6, stk. 4 verður "Løgtingsmaður" broytt til: "Løgtingsfólk".

6. Í § 7 verður "val tingmanna" broytt til: "valið av tingfólkum".

7. Í § 7 og § 22 verður "tingmaður" broytt til: "tingfólk".

8. Í § 8 verður "løgtingsmaður er valdur, skal hann" broytt til: "løgtingsfólk er valt, skal tað" og "skipað hann í" verður broytt til: "skipað tað í".

9. Í § 10, stk. 2, 1. pkt. verður "løgtingsmenn, løgmaður, landsstýrismenn og embætismenn" broytt til: "løgtingsfólk, løgmaður, landsstýrisfólk og embætisfólk" og í 2.

pkt. verður “hvørjir embætismenn” verður broytt til: “hvørji embætisfólk”.

10. Í § 14 og § 37, 1. pkt. verður “landsstýrismenn” broytt til: “landsstýrisfólk”.

11. Í § 15, stk. 1 verður “landsstýrismonnum og løgtingsmonnum” broytt til: “landsstýrisfólkum og løgtingsfólkum”.

12. Í § 19, 2. pkt. og § 38, stk. 4 verður “embætismonnum” broytt til: “embætisfólkum”.

13. Í § 21, stk. 1 verður “løgtingsmanni” broytt til: “løgtingsfólki” og “landsstýrismanni” verður broytt til: “landsstýrisfólki”.

14. Í § 21, stk. 2 verður “løgtingsmaður” broytt til: “løgtingsfólk”.

15. Í § 23 verður “Løgtingsmenn eru bert bundnir” broytt til: “Løgtingsfólk eru bert bundin”.

16. § 24 verður orðað soleiðis:

“**§ 24.** Eingi løgtingsfólk kunnu uttan samtykki løgtingsins verða ákærd ella fongslað á nakran hátt, uttan so, at tey verða tikin á búri.
Stk. 2. Eingi løgtingsfólk kunnu uttan samtykki tingsins verða kravd til svars uttantings fyri tað, tey hava sagt innantings.”

17. Í § 25 verður “Samsýning løgtingsmanna” broytt til: “Samsýning til løgtingsfólk”.

18. Í § 27, stk. 1 verður “tveir landsstýrismenn” broytt til: “tvey landsstýrisfólk”.

19. Í § 27, stk. 2 verður 2. pkt. orðað soleiðis: “Løgmaður ásetur, hvussu nógv landsstýrisfólkini skulu vera, og tilnevnir tey.”

20. Í § 28, stk. 1 verður “formonnunum” broytt til: “forfólkunum”.

21. § 29 verður orðað soleiðis:

“**§ 29.** Loyst skulu verða úr embæti løgmaður ella landsstýrisfólk, ið biðja um tað. Løgtingsformaðurin loysir løgmann úr embæti, og løgmaður loysir landsstýrisfólk úr embæti.
Stk. 2. Løgmaður kann eisini í øðrum førum loysa úr embæti landsstýrisfólk og skal loysa landsstýrisfólk úr embæti, um tað við atkvøðugreiðslu í løgtinginum, har ið meira enn helmingur av øllum løgtingsfólkum atkvøður fyri, verður samtykt, at løgtingið ikki longur hevur álit á landsstýrisfólki.”

22. §§ 32 og 33 verða orðaðar soleiðis:

“**§ 32.** Løgtingsfólk, sum verður løgmaður ella landsstýrisfólk, sigur frá sær løgtingssessin, meðan tað situr í landsstýrinum.
Stk. 2. Nærri reglur um setingarviðurskifti hjá løgmanni og landsstýrisfólkum verða ásettar í løgtingslóg.

§ 33. Løgmaður býtir málsøki landsstýrisins millum landsstýrisfólkini. Tey sita fyri málsøkjum sínum hvør sær.
Stk. 2. Løgmaður samskipar størvini hjá landsstýrisfólkum og boðar í hesum sambandi regluliga til landsstýrisfunda, har m.a. øll uppskot landsstýrisins til løgtingslógir, ríkislógartilmæli og eykajáttanir verða framløgd, áðrenn tey verða løgd fyri løgtingið.
Stk. 3. Løgmaður hevur eftirlit við, at hvørt einstakt landsstýrisfólk situr fyri sínum málsøki á lógligan og fullgóðan hátt.”

23. § 36 verður orðað soleiðis:

"**§ 36.** Løgmaður ger av, hvørt av landsstýrisfólkunum er varaløgmaður og røkir heimildir løgmans, meðan hann hevur forfall. Er einki ásett, verða hesar heimildir røktar av tí landsstýrisfólki, sum longst hevur sitið í embæti. Hava tvey landsstýrisfólk sitið líka leingi, tekur tað eldra við heimildunum."

24. Í § 38, stk. 1 verður "løgtingsmonnum" broytt til: "løgtingsfólkum".

25. Í § 38, stk. 2, 3. pkt. verður "løgtingsmonnunum" broytt til: "løgtingsfólkunum".

26. Í § 39 verður "uttantingsmann" broytt til: "uttantingsfólk".

27. Í § 54, stk. 1 verður "løgtingsmenn" broytt til: "løgtingsfólk".

§ 2

Henda løgtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd.

Almennar viðmerkingar
Løgtingið samtykti 17. mai 2023 einsljóðandi løgtingslógaruppskot um at broyta Stýrisskipanarlógina (løgtingsmál 69/2022).

Sambært § 57, stk. 1 í Stýrisskipanarlógini kunnu samtykt broytingaruppskot av Stýrisskipanarlógini ikki beinanvegin staðfestast av løgmanni. Samtykta uppskotið skal eftir eitt komandi val verða samtykt óbroytt í fyrstu setu nývalda tingsins, og kann síðan verða staðfest á vanligan hátt av løgmanni.

Tí verður hetta lógaruppskotið lagt fram.

Í almennu viðmerkingunum til fyrra uppskotið stór m.a.: *"Formansskapurin ynskir at dagføra starvsheitini hjá ting- og landsstýrisfólkum og øðrum politiskum embætum soleiðis, at hesi í størri mun avspegla dagsins talumál, har heiti, knýtt at kynunum báðum, verða javnsett. Samstundis verða kynsóheft heiti sett inn í lógina.*

Heitini verða longu brúkt í dagligari talu og í virksemi Løgtingsins, men til tess at fáa hesi formliga góðkend, verða løgd fram uppskot til broyting í Tingskipanini og í Stýrisskipan Føroya."

Heitini landsstýrisfólk, løgtingsfólk og tingfólk verða sett í lógina samstundis, sum landsstýriskvinna, løgtingskvinna og tingkvinna eins og landsstýrismaður, løgtingsmaður og tingmaður verða javnsett sum almenn starvsheiti. Fyri starvsheitini løgmaður, varaløgmaður løgtingsformaður og næstformaður verða ásetingarnar broyttar soleiðis, at løgkvinna, varaløgkvinna, løgtingsforkvinna og næstforkvinna verða javnsett starvsheiti.

Táverandi løgtingsforkvinna ráðførdi seg við Málráðið um heitini, og er tilmælið frá ráðnum lutvíst grundarlag undir broytingini. Samskiftið við Málráðið er lagt við uppskotinum sum fylgiskjøl.

Starvsheitini landsstýrismaður, løgtingsmaður og tingmaður verða broytt í allari lógini, men starvsheitini løgmaður, varaløgmaður, løgtingsformaður og næstformaður verða standandi. Við ásetingini í § 1 a verða almennu starvsheitini fyri hesi embæti tó tillagað eftir, hvør situr í embætinum. Um hesar orðingar skuldu verið tillagaðar í allari lógini at fevnt um bæði kynini uttan at funnið heilt nýggj heiti, hevði talan gjørst um ov tungan og fløktan lógartekst, og tí er loysnin við § 1 a vald ístaðin.

Eisini verður heitið embætismaður broytt til embætisfólk og uttantingsmaður broytt til uttantingsfólk.

Uppskotið hevur ikki við sær nakrar fíggjarligar ella umsitingarligar avleiðingar annað enn, at umrøddu heitini verða broytt.

Serligar viðmerkingar

Til § 1.
Við hesum broytingum verður gjørt upp við almennu kallkynsheitini í Stýrisskipanarlógini, soleiðis at farið verður frá orðinum maður í øllum viðurskiftum, til at tosa um kvinnu og mann ella um fólk. Við broytingini fer lógin at tosa um løgtingsfólk, tingfólk og landsstýrisfólk sum

felagsheiti, tó soleiðis, at hesi eisini kunnu velja at nevna seg sjálvi løgtingsmaður ella løgtingskvinna, tingmaður ella tingkvinna og landsstýrismaður ella landsstýriskvinna. Tó verða heitini løgmaður, varaløgmaður, løgtingsformaður og næstformaður standandi í lógartekstinum, men almennu starvsheitini verða við § 1 a broytt alt eftir, hvør situr í embætinum. Hendan loysnin er vald, so lógarteksturin ikki gerst ov tungur og fløkjasligur. Eisini verður heitið embætismaður broytt til embætisfólk og uttantingsmaður broytt til uttantingsfólk. Ongar aðrar innihaldsligar broytingar eru, men einans málsligar tillagingar, har kynini krevja, at orðingar verða broyttar.

Til § 2.
Í stýrisskipanarlógini er í § 57 ásett, at tá ið broytingar verða gjørdar í stýrisskipanarlógini, kann samtykta løgtingslógaruppskotið ikki beinanvegin verða staðfest av løgmanni. Hitt soleiðis samtykta løgtingslógaruppskotið skal eftir næsta val verða samtykt óbroytt í fyrstu setu nývalda tingsins og kann síðan verða staðfest á vanligan hátt av løgmanni.

Hetta lógaruppskotið er einsljóðandi lógaruppskotinum, sum Løgtingið samtykti 17. mai 2023. Samtykkir Løgtingið hetta lógaruppskotið í óbroyttum líki, verður tað sent løgmanni at kunngera.

Á Løgtingi, 23. apríl 2026

Johan Dahl Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttur

Hervør Pálsdóttir Jóhannis Joensen

Fylgiskjøl:
Fylgiskjal 1: Skriv frá løgtingsformanninum til Málráðið
Fylgiskjal 2: Svar frá Málráðnum til løgtingsformannin